

MWĪTĪYO
KŪNG'ETHERA
WĪNYIHIA

Lesoni 3 ya Aprili 18, 2026

“Nĩgũkorwo
mũndũ ũrĩa
wothe
wĩtũgagĩria nĩ
akanyiihio, na
ũrĩa wotho
wĩnyihagia
nĩagatũũgĩrio”

(Luka 14:11, NKJV)

Nĩ goro ũrĩkũ ndĩ naguo? Kĩu nĩ kĩũria kĩritũ gũcokia.

Ingiuga nĩ mũingĩ (nĩ mūrũgamo wa mwĩtiyo), nĩ kuuga atĩ kĩrĩa gĩothe ndĩ na gĩothe ndĩnakĩo nĩ nĩmwene ndĩgwatĩire.

ĩingĩkiuga nĩ mũnene nĩ tondũ Ngai anduĩte ta mūrũwe?

Inngiuga hatiirĩ (arĩ mūrũgamo wa wĩnyihia), ndĩratua atĩ kĩrĩa gĩothe nĩ ndĩ na ndĩnakĩo kiumaga kwĩ Ngai

ĩingĩkiuga hatiirĩ nĩtondũ nĩndĩyagĩire gĩtĩyo?

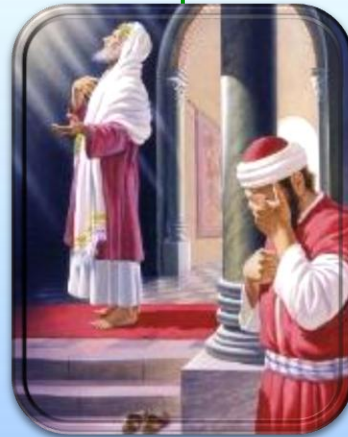
Mĩhiano ya mwĩyambo

Luciferi

Arutwo a
Jĩsũ

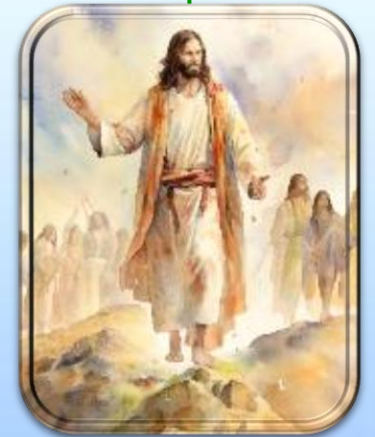

Mwĩtia wa
mbia cia
igoti

Mĩhiano ya wĩnyihia

Musa

Jĩsũ mũhiano
ũrĩa mwegu

MĨHIANO YA MWĨYAMBARARIO

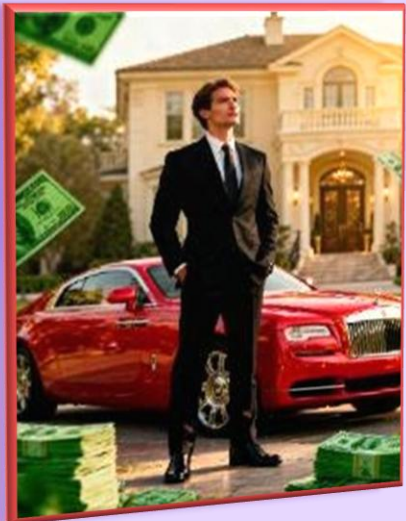
LUCIFERI

“Nĩgũkorwo ũndũ o wothe ũrĩ gũkũ thĩ, na nĩmo merirĩria ma mwĩrĩ, na merirĩria ma maitho make, na mwĩraho wa kĩrĩa arĩ nakĩo na ũrĩa ekaga: maũndũ macio matiumanĩte na Ithe witũ, no moimanĩte na thĩ.” (1 Johana 2:16)

Tũngĩaria igũrũ rĩa mwĩyambarario, no mũhaka twarie igũrũ rĩa ũrĩa ũmwe thĩiniĩ wake mwĩguo ũyũ wambũrũrũkire rĩambere: Luciferi. Eciririe aage kũiganĩra na wĩra wake, akĩenda kwambatĩra egwatĩre gĩtĩ kĩnenanene. Kwa ihinda, akĩrirĩria kwambarara onginya akĩenda kwĩgwatĩrĩra gĩtĩ o kĩrĩa kĩa wathani kĩa Ngai (Isaia 14:12-14).

Ithuuĩ “nĩtũgaĩte” kwĩrirĩria gwĩka ũndũ ũrĩa ũtũkenagia, kwĩgwatĩra kĩrĩa gĩothe tũrenda, na gũikarĩra itĩ iria ciothe twerirĩria nĩguo tũgĩe ngumo kana ũtonga. Kĩu nĩkĩo thĩ ĩtũheaga! (1 Johana 2:16).

No ti merirĩria moothe makoragwo arĩ mwĩyambarario. Igaai rĩa mwana kuma kũrĩ ithe, kana kĩyo kĩa mũndũ mwanya, to nginya ikorwo atĩ nĩ mwĩtĩyo ũtarĩ mũkinyanĩru.

Ũndũ ũrĩa wa bata twagĩrĩrwo nĩ kũririkana nĩ atĩ kĩrĩa twĩgwatĩire, ũhooti, na maũndũ marĩa tũkinyanĩirie matitũtuagĩra thogora witũ. Mwĩyambo ũnyitanĩire na kwaga kũhe Ngai ũthathaiya ũrĩa ũmwagĩrĩire nĩũrĩa atũĩkĩire mũtũrĩre-inĩ.

ARUTWO A JESŪ

"Ningĩ nĩmagĩire na ngarari makĩũrania nũũ gatagatĩ-inĩ kao ũngĩtuuo mũnene." (Luka 22:24)

Makoretwo na Jesũ makĩria ma mĩaka ĩtatũ. Akoretwo arĩkia kũmathambia magũrũ na kũmeera igũrũ rĩa thakame Yake ĩrĩa njite nĩũndũ wa andũ oothe. No nĩngĩ, rĩrĩa maarĩaga irio cia hwaĩ-inĩ, mĩario yaa ndĩarĩ hau: meyũũragia nũũ wao warĩ mũnene makĩria? (Luka 22:24).

Mwĩtĩyo wamatongoretie gwĩtĩkia atĩ nĩ magĩrĩire gĩtĩ kĩa ngathĩ ya igũrũ. Makĩremwo nĩ kũigwa ũritũ wa mĩiguĩre yao. Nĩ gũikia maikagia Ngai nja ya ngoro ciao nĩũndũ wa mwĩtĩyo.

Jesũ akĩmahe ũhoro gĩtaaũ: "nĩ ndũire na inyuĩ, haana ta ũrĩa ũmũtungatagĩra." (Luka 22:27). Na ciugo ingĩ: mũngĩenda gũtuĩka anene ta Mwathi wanyu, tungataai arĩa angĩ.

Mwĩtĩyo witũ ũtwathagĩrĩra atĩ no twagĩrĩire tũtungatwo nĩ arĩa angĩ (tũrĩ ega kũmakĩra). Tũrabatara weega wa Ngai nĩguo tũtuĩke ndungata njĩnyiihia.

MĪHIANO YA WĪNYIHIA

MWĪTIA WA MBIÁ CIA IGŪŪTI

“No rĩrĩ, mwĩtia wa mbeeca cia igooti ũcio akĩrũgama o haraaya; na ndaigana gũtiira maitho make na igũrũ, no nĩ kwĩgũtha eegũthaga gĩthũri enyihĩtie, akoiga atĩrĩ, 'Ngai, njiguĩra tha, nĩ mũndũ mwĩhia!’” (Luka 18:13)

Mũfarisao ũmwe eraga Ngai ũrĩa ekaga ciĩko njega na ngerenwa iria arĩ nacio mbere ya Igũrũ. No Jesũ akĩmwĩra atĩ “nĩwe wehoyaga,” no ti kwĩ Ngai (Luka 18:11-12). Mũhiano mwega wa mwĩyambarario.

Mwĩtia wa mbia cia igoti nĩ kũria oragia Ngai ũteithio, nĩ tondũ arĩ mwĩkia (Luka 18:13). Na njĩra ya kwĩneana kwĩ Ngai enyihĩtie, we “ainũkire atuĩrĩrwo na kĩhooito,” nĩ gũkorwo “ũngĩ. Nĩgũkorwo ũrĩa wothe wĩtũgagĩria nĩakanyihio nake ũrĩa wĩnyihagia nĩagatũũgĩrio.”” (Luka 18:14).

Kwĩnyihia kwa ma kwanjagia rĩrĩa twetĩkĩra mehia maitũ na tũkoria Kristũ atũteithie. Na...

Tũtingĩcoka kuona arĩa angĩ ta marĩ rungu rwiitũ (Afil. 2:3)

Tũtirĩcaragia kũmenywo nĩ arĩa matũrigicĩirie (Luka. 14:7-11)

Tũrĩrekaga arĩa angĩ matũhe kũmenywo (Thimo. 27:2)

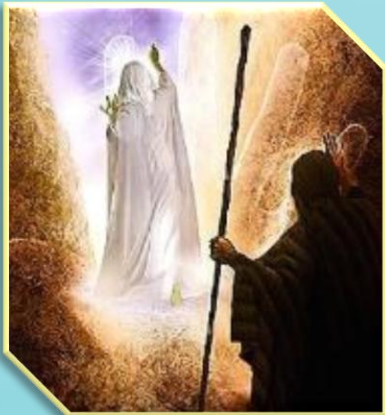
Tũrĩamũkagĩra weega/ũtuugi wa Ngai (James 4:6)

Tũrĩgayagĩra arĩa angĩ ũtugi/wega ũcio (1 Petero 4:10)

“Nĩ ũndũ wa gwĩtĩkia-rĩ, Musa rĩrĩa aatuĩkire mũndũ mũgima nĩaregire gwĩtwo mũrũ wa mwarĩ wa Firaũni. Nĩathuurire kũnyariiranĩrio hamwe na andũ a Ngai, handũ ha gwĩkenia na mĩago ya wĩhia ya ihinda inini.” (Ahibirania 11:24-25)

MUSA

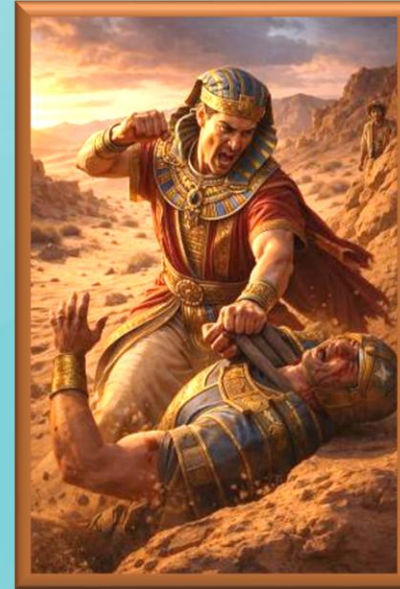
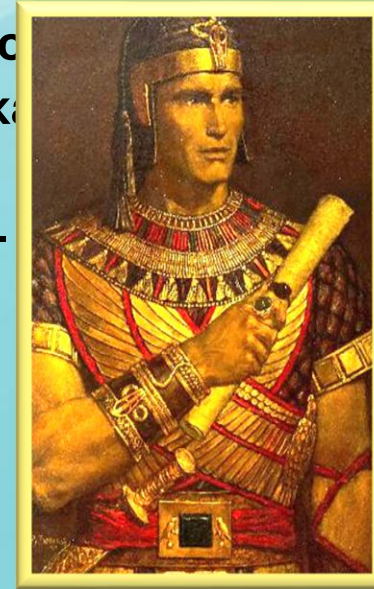

Musa athomithĩtio gũtuĩka Farao wa Misiri. Arĩ strategist mũnene na agakorwo na gĩthomo kĩnene (Atũ 7:22). Arĩ na mĩaka 40, agĩtua gũtiganĩria maya moothe na anyitanĩre na andũ ake (Ahibirania 11:24-25).

Arĩ mwohorani! Guoko gwake kwa hinya kwarĩ kũhe ariũ aithe ewĩyathi! Mahĩtia mangĩrehe gĩkuuũ. Ngaiakĩremwo kũmũteithia rĩrĩa arĩ na kwĩyambararia.

Mĩaka ĩngĩ 40 makĩnyitanĩra na Ngai werũ-inĩ ĩkĩmũtua mũndũ mwĩnyihia (Ndari. 12:3). Rĩu nĩ angĩahũthĩrirwo nĩ Ngai gũtũma gũtũma mĩrimũ; kũringa iriia; kwamũkĩra maathani; kwaria na Ngai; kũgũtha ihiga.... Rĩu nĩ etĩkĩrĩte enyihĩtie kwamũkĩra ũrĩa aheeirwo nĩũndũ wa mwĩtĩyo wake, na agĩtĩkĩra kĩheeo kĩa ũrĩa ekĩite (Ndari. 20:10-12).

Mũhiano wa Musa ũtuonagia atĩ wĩnyihia ndumaga na thĩiniĩ witũ oro rĩmwe, no, no mũhaka tũraagie Ngai awĩkĩrage thĩiniĩ witũ o mũthenya.

JESŪ, MŪHAANO MWEGA

“Nake ahaana ta mūdũ-rĩ, akĩĩnyiihia, na agĩathĩka o nginya akĩũragwo, o kũũragwo kũrĩa kwa mũtharaba!” (Afilipi 2:8)

Gũtirĩ mūdũ ona ũmwe thĩiniĩ wa thĩ wanakorwo—kana ũkahoota gũkorwo ena— ũnene ta ũrĩa Jesũ arĩ naguo mbere ya gũtuĩka mūdũ. No ningĩ eimire indo ciothe nĩũndũ witũ. Ang’etheirwo nĩ kũhinyĩrĩrio ta, kĩrĩa gĩothe tũkoragwo nakĩo, kĩrĩa gĩothe tũrĩ, kana kĩrĩa gĩothe tũngĩgatuĩka gĩkagitthio kĩene kĩringithanĩtio.

Jesũ eimire Igũrũ akuuĩre andũ hena mwĩhoko atĩ no tũtaũkwo gĩko gĩake kĩa ũtugi na twamũkĩrie rĩtana Rĩake rĩa kũgĩa ndũgũ hamwe Nake. (Afil. 2:5-8). Nĩwe, hatarĩ nganja, ũkinyanĩru wa wĩnyihia.

“Mwĩciirĩrie wanyu wagĩrĩrwo ũtuĩke o ta ũrĩa warĩ na Kristũ Jesũ:” (Afil. 2:5).

Tũrũmĩrĩire mũhiano ũyũ Wake, “Mũtikaneke ũndũ mũkĩenda kwĩguna inyuĩ ene, o na kana nĩ ũndũ wa kwĩgaatha, no ikaragai mwĩnyiihĩtie, o mūdũ agatuaga mūdũ ũrĩa ũngĩ nĩ mwega makĩria yake mwene. O mūdũ wanyu ndakarũmbũyagie maũndũ o marĩa mamũkonĩ, no nĩarũmbũyagie maũndũ ma andũ arĩa angĩ o namo.” (Afil. 2:3-4).

“Wee Jehova, nĩngũkũgooca na ngoro yakwa yothe;
ngũkũinĩra ngũgooce ngai iria ingĩ irĩ o ho.
Ngũinamĩrĩra njerekeire hekarũ-inĩ yaku ĩrĩa nyamũre,
ngooce rĩitwa rĩaku, nĩ ũndũ wa wendo waku na wĩhokeku waku,
nĩgũkorwo nĩũtũũgĩrĩtie rĩitwa rĩaku, na ũgatũũgĩria kiugo gĩaku
makĩria ya maũndũ marĩa mangĩ mothe.
Hĩndĩ ĩrĩa ndagwĩtire, nĩwanjĩtĩkire;
wanyũmĩrĩirie na ũkĩnjĩkĩra hinya ngoro.
Wee Jehova-rĩ, athamaki othe a thĩ nĩmakũgoocage,
rĩrĩa maigua ciugo cia kanua gaku.
Nĩmaganage ũhoru wa njĩra cia Jehova,
nĩgũkorwo riiri wa Jehova nĩ mũnene.
O na gũtũĩka Jehova arĩ igũrũ-rĩ,
nĩaroraga andũ arĩa enyihia,
no arĩa etĩĩ akamenya ũhoru wao arĩ o kũraya.
O na ingĩgerera mathĩĩna-inĩ,
Wee nĩũmenyagĩrĩra muoyo wakwa;
ũtambũrũkagia guoko gwaku ũgookĩrĩra marakara ma thũ ciakwa,
ũkaahonokia na guoko gwaku kwa ũrĩo.
Jehova nĩakahingia muoroto wake harĩ nĩ;
wendo waku, Wee Jehova, nĩ wa tene na tene;
nĩ ũndũ ũcio ndũgatiganĩrie wĩra wa moko maku!”

“Thĩiniĩ wa kwĩyenda, kwĩyambararia, na mwĩtĩyo nĩ kũrĩ ũhotomu mũnene mũno; no thĩiniĩ wa wĩnyihia nĩ kũrĩ hinya mũnene mũno. Gĩtĩyo giitũ kĩa ma gĩtirĩmagĩrwo rĩrĩa tũrecũrania mũũno igũrũ ritũ ene, no nĩ rĩrĩa Ngai akorwo thĩiniĩ wa meciria maitũ na ngoro ciitũ cigagĩkĩhenia na wendo kũrĩ Mũtũkũũri na kũrĩ arĩa andũ arĩa angĩ. ũhũthũ wa mĩtũgo na wĩnyihia wa ngoro ũrĩtũheaga gĩkeno, naguo mwĩtĩyo ũrĩrehaga wagi wa kũiganĩra, gũcoka thutha, na marakara maratarathira. Nĩ kwĩruta gũtiga kwĩĩciria mũno na twende mũno makĩria kũrehera arĩa angĩ gĩkeno kĩrĩa gĩtũrehagĩra hinya wa ũngai.”